

Popularizační sdělení

Ve své seminární práci budu popularizovat výzkumnou studii Csémy et al. z roku 2012 - Dospívající uživatelé heroinu a pervitinu po 14 letech: Analýza psychosociálních charakteristik. Cílem je podat interpretaci statisticky získaných dat takovým způsobem, aby mu dokázala jasně porozumět široká veřejnost.

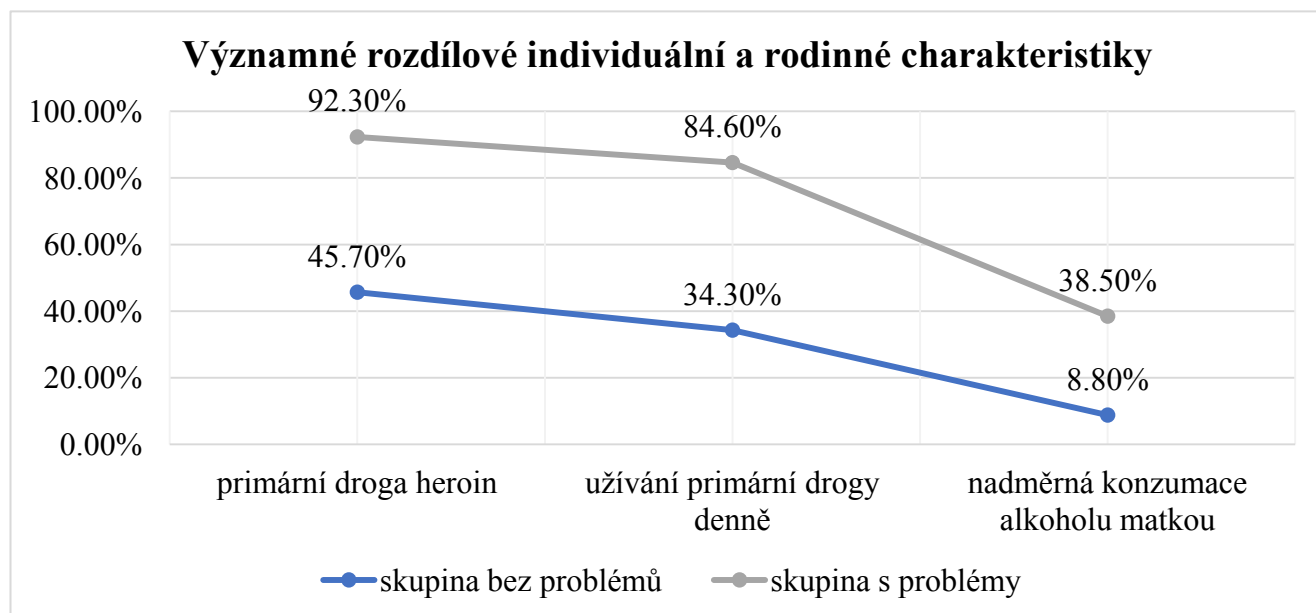
Cílem studie bylo získat informace o vlivu intenzivního užívání drog v adolescenci na životní situaci respondentů v mladé dospělosti. Konkrétně chtějí autoři studie zjistit, u jak velké části vzorku přetrvávají drogové problémy do mladé dospělosti a zda a v čem se liší ti, kdo problémy mají, od těch kdo je sice v dospívání měli, ale v mladé dospělosti je již nemají. Pro získání prvních dat bylo využito výzkumného projektu, který probíhal mezi lety 1996 a 1998. Celkově bylo v tomto projektu vyšetřeno 180 dospívajících problémových uživatelů drog s průměrným věkem 17,5 roků. Pro současnou studii bylo vybráno z projektu 124 osob. Druhé měření probíhalo v roce 2010, avšak z původního výzkumného vzorku se dostavilo k druhému měření pouze 52 osob. Průměrný věk při druhém měření byl 31 let. Zhruba polovina osob, které se nezúčastnili druhého měření, se nemohli zúčastnit protože je nebylo možné zastihnout na adrese, kterou uvedli.

Při prvním měření byl vyplněn rozsáhlý dotazník zaměřující se na užívání drog, Retrospektivní dotazník problémového chování, který sloužil jako ukazatel disociálního chování a Severity of Dependence Scale k získání informací o subjektivním pocitu síly návyku. Následné vyšetření se skládalo z rozhovoru orientovaného na zásadní momenty životní historie, dotazníku Asi-Lite, který odhaluje u osob s návykovými problémy v různých životních oblastech, a poslední část tvořily vybrané psychologické škály a dotazníky.

Při srovnání charakteristik skupin s drogovými problémy a bez nich se ukázaly odlišnosti pouze v průměrném počtu detoxifikačních pobytů a celkovém počtu léčení pro drogové problémy na základě dat z následného měření, kdy u skupiny s problémy počty dosahují výrazně vyšších hodnot. Z výsledků dotazníku Asi-Lite vyplývá, že pro obě skupiny ať již s drogovými problémy nebo bez je obtížné se pracovním uplatnit. Zřejmě je to z důvodu

dosáhnutí nižšího vzdělání. U skupiny, která v současnosti nemá problémy s drogami, zhruba polovina jedinců má základní vzdělání a u problémové skupiny se jedná zhruba o osmdesát procent. Také bylo potvrzeno, že je přímá souvislost mezi užíváním drog a problémy se zdravím, dodržováním zákona, s rodinnými či psychickými problémy. Z psychologických charakteristik byl statisticky významný rozdíl zjištěn pouze u životní spokojenosti.

Při srovnání neproblémové a problémové skupiny na základě individuálních a rodinných charakteristik, které se zjišťovaly při prvním měření, můžeme z následujícího grafu vypočítat, rozdíly ve třech charakteristikách. Jedná se o primární užívanou drogu, užívání primární drogy denně a nadměrná konzumace alkoholu u matky u obou skupin. Pouze tyto tři rozdíly celkově z osmnácti charakteristik mezi skupinami byly významné.

Graf tedy zobrazuje, že například ve skupině, která má v současnosti problém s drogami, zhruba 38% matek mělo problémy s alkoholem v době jejich dospívání. Nejvýznamnějším výsledkem studie je poznatek, že intenzivní užívání drog v období dospívání přetrvává do rané dospělosti pouze u 25% případů.

Je nutné si uvědomit, že autoři pracovali s relativně malým vzorkem. Když ho rozdělili na skupiny, v bezproblémové skupině bylo 39 jedinců a v problémové skupině 12 jedinců, což se mohlo odrazit na tom, které charakteristiky pak byly vyhodnoceny jako statisticky významné a které ne.

Zdroje

- Csémy, L., Zábranský, T., Grohmannová, K., Dvořáková, Z., Brenza, J., & Janíková, B. (2012). Dospívající uživatelé heroinu a pervitinu po 14 letech: Analýza psychosociálních charakteristik. *Československá Psychologie*, 56(6), 505-517. Retrieved from [https://search.ebscohost-com.ezproxy.muni.cz/login.aspx?direct=true&AuthType=ip,cookie,uid&db=a9h&AN=85505618&lang=cs&site=eds-live&scope=site](https://search.ebscohost.com.ezproxy.muni.cz/login.aspx?direct=true&AuthType=ip,cookie,uid&db=a9h&AN=85505618&lang=cs&site=eds-live&scope=site)

Internetové zdroje byly zkontrolovány k 1.5.2019